

ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ОРДЕНА «ЗНАК ПОШАНИ» НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ
ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА ТА АГРОЛІСОМЕЛІОРАЦІЇ
ІМ. Г. М. ВИСОЦЬКОГО
(УкрНДІЛГА)

вул. Пушкінська, 86, м. Харків, 61024.
E-mail: uriffm@uriffm.org.ua

Телефон +38 (057) 704-10-02
Факс +38 (057) 704-10-02

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор УкрНДІЛГА,
чл.-кор. НАН і НААН України,
д-р с.-г. наук проф.

В. П. Ткач

«20» січня 2022 р.

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОСВІТНЬО-НАУКОВУ ПРОГРАМУ
В УКРАЇНСЬКОМУ ОРДЕНА «ЗНАК ПОШАНИ» НАУКОВО-
ДОСЛІДНОМУ ІНСТИТУТІ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА
ТА АГРОЛІСОМЕЛІОРАЦІЇ ім. Г.М. ВИСОЦЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО АГЕНТСТВА ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

Схвалено Вченою
радою УкрНДІЛГА,
протокол № 1
від 20 січня 2022 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про освітньо-наукову програму в Українському ордена «Знак Пошани» науково-дослідному інституті лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г. М. Висоцького (далі – Положення) є нормативним документом, який визначає систему розроблення, затвердження, реалізації, моніторингу та перегляду освітньо-наукових програм, які запроваджуються в Українському ордена «Знак Пошани» науково-дослідному інституті лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г. М. Висоцького (далі – Інститут).

1.1. Положення розроблено відповідно до:

– закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (зі змінами та доповненнями);

– постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30.12.2015 № 1187 (зі змінами та доповненнями);

– постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23.03.2016 № 261;

– листів Міністерства освіти і науки України від 28.04.2017 №1/9-239 і від 03.09.2021 № 672;

– постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 № 1341 (у редакції Постанови Кабінету Міністрів України від 12.06.2019 № 509);

– наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 11.07.2019 № 977;

– Стандарту вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, ступінь доктора філософії, галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство, спеціальність 205 Лісове господарство, затвердженого та введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 29.12.2021 № 1459;

– Положення про організацію освітнього процесу в Українському ордена «Знак Пошани» науково-дослідному інституті лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г. М. Висоцького.

1.3. Положення, зміни та доповнення до нього затверджуються Вченою радою Інституту.

2. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ

Терміни, що використано в Положенні:

- **академічна мобільність** – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами;

- **академічний ступінь** – освітня кваліфікація, яку присуджує заклад вищої освіти (наукова установа) за результатами успішного виконання освітньо-наукової програми з вищої освіти (ступінь доктора філософії);
- **акредитація** – оцінювання освітньо-наукової програми та/або освітньої діяльності закладу вищої освіти (наукової установи) за цією програмою щодо:
 - відповідності стандарту вищої освіти та спроможності виконати вимоги стандарту (за наявності) та досягти заявлених у програмі результатів навчання;
 - досягнення заявлених у програмі результатів навчання;
 - **атестація** – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти (за наявності);
 - **галузь знань** – основна предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка;
 - **гарант освітньої програми** – науковий або науково-педагогічний працівник, який несе відповідальність за її якість, має науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною або спорідненою до освітньо-наукової програми спеціальністю, стаж наукової та/або науково-педагогічної роботи не менше 10 років; він може виступати гарантом лише однієї освітньої програми;
 - **група забезпечення спеціальності** (далі – група забезпечення) – група наукових та/або науково-педагогічних працівників, для яких Інститут є основним місцем роботи і які відповідають за виконання освітньо-наукових програм за спеціальністю, особисто беруть участь в освітньому процесі і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним чинними Ліцензійними умовами;
 - **дескриптори Національної рамки кваліфікацій:**
 - **відповідальність та автономія** – здатність особи застосовувати знання та навички самостійно та відповідально;
 - **знання** – осмислена та засвоєна суб'єктом інформація, що є основою його усвідомленої, цілеспрямованої діяльності. Знання поділяються на емпіричні (знання фактів та уявлення) і теоретичні (концептуальні, методологічні);
 - **комунікація** – взаємодія осіб з метою передавання інформації, узгодження дій, спільної діяльності;
 - **уміння/навички** – здатність застосовувати знання для виконання завдань та розв'язання проблем. Уміння/навички поділяються на когнітивні (що включають логічне, інтуїтивне та творче мислення) і практичні (що включають ручну вправність, застосування практичних способів (методів), матеріалів, знарядь та інструментів);
 - **Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС)** – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній

мобільності здобувачів вищої освіти;

- **ЄДЕБО** – Єдина державна електронна база з питань освіти;
- **закриття освітньої програми** – це вилучення певної освітньо-наукової програми з переліку програм, що реалізуються в Інституті.
- **здобувачі вищої освіти** – особи, які навчаються у закладі вищої освіти (науковій установі) на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації;
- **інтегральна компетентність** – узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентнісні характеристики рівня щодо результатів навчання та/або професійної діяльності;
- **кваліфікація** – визнана уповноваженим суб'єктом та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей (результатів навчання);
- **компетентність** – динамічна комбінація знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти:
- **інтегральна компетентність** – узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентнісні характеристики рівня щодо навчання та/або професійної діяльності;
- **загальні компетентності** – універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача в різних галузях та для його особистісного розвитку;
- **фахові (спеціальні, предметні) компетентності** – компетентності, що залежать від предметної області, та є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю;
- **кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи** (далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин;
- **моніторинг освітньо-наукової програми** – це постійний, цільовий контроль і діагностика стану реалізації освітньо-наукової програми на базі систематизації наявних джерел інформації, а також спеціально організованих досліджень і вимірювань з метою зіставлення реального стану з очікуваними результатами при створенні освітньо-наукової програми, відстеження освітнього процесу в межах конкретної освітньо-наукової програми за чітко визначеними показниками;
- **Національна рамка кваліфікацій** (далі – НРК) – системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів. Національна рамка кваліфікацій впроваджена з метою:
 - введення європейських стандартів та принципів забезпечення якості освіти з урахуванням вимог ринку праці до компетентностей фахівців;

- забезпечення гармонізації норм законодавства у сфері освіти та соціально- трудових відносин;
 - сприяння національному і міжнародному визнанню кваліфікацій, здобутих в Україні;
 - налагодження ефективної взаємодії сфери освітніх послуг та ринку праці;
- **освітньо-наукова програма** – система освітніх компонентів на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач;
 - **проектна група** – визначена наказом директора Інституту група наукових та/або науково-педагогічних, які відповідальні за започаткування освітньої діяльності за спеціальністю і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним чинними Ліцензійними умовами;
 - **рівень освіти** – завершений етап освіти, що характеризує рівень складності програми, сукупність компетентностей, які визначені, як правило, стандартом освіти та відповідають певному рівню Національної рамки кваліфікацій;
 - **результати навчання (програмні)** – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньо-наукової програми або окремих освітніх компонентів;
 - **спеціальність** – складник галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка;
 - **стандарт вищої освіти** – це сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності закладів вищої освіти і наукових установ за кожним рівнем вищої освіти в межах кожної спеціальності;
 - **стейкхолдери** – зацікавлені сторони, фізичні та юридичні особи, які мають легітимний інтерес у діяльності організації, тобто певною мірою залежать від неї або можуть впливати на її діяльність. Стейкхолдерів класифікують на зовнішніх та внутрішніх:
 - зовнішні стейкхолдери: держава, регіональні органи державної влади та органи місцевого самоврядування, роботодавці, різноманітні громадські об'єднання;
 - внутрішні стейкхолдери: здобувачі вищої освіти, наукові / науково-педагогічні працівники, адміністрація.
 - **якість вищої освіти** – відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартом вищої освіти та/або договором про надання освітніх послуг.

3. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОСВІТНЬО-НАУКОВИХ ПРОГРАМ ТА ЇХ ЗАПОЧАТКУВАННЯ

3.1. Освітньо-наукова програма є нормативним документом Інституту.

3.2. У рамках однієї спеціальності Інститут має право розробляти та реалізовувати одну або декілька освітньо-наукових програм у межах ліцензованої спеціальності. Профільна спрямованість, обумовлена суттєвими особливостями предметної сфери освітньо-наукової програми, переліком програмних компетентностей, програмних результатів навчання чи переліком освітніх компонентів, є підставою для розроблення окремої освітньої програми.

3.3. Освітньо-наукова програма під час її формування та наступного перегляду проходить процедуру зовнішнього рецензування. Рекомендовано до складу зовнішніх рецензентів включати представників потенційних роботодавців: підвідомчих установ міністерств і відомств, закладів вищої освіти, громадських організацій тощо. Затверджується програма рішенням Вченої ради Інституту.

3.4. На підставі освітньо-наукової програми розробляється навчальний план, який визначає перелік та обсяг навчальних дисциплін у кредитах ЄКТС, послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного, модульного та підсумкового контролю.

3.5. Навчання здобувачів вищої освіти за освітньо-науковою програмою проводиться за денною та/або заочною формами навчання. У разі організації різних форм навчання структура, обсяг, зміст і результати освітньо-наукової програми повинні бути однаковими.

3.6. Освітньо-наукові програми використовують для:

- провадження освітньої діяльності;
- розроблення навчального плану, робочих програм навчальних дисциплін і практик, а також їх методичного забезпечення;
- моніторингу якості вищої освіти;
- атестації майбутніх фахівців;
- акредитації.

3.7. Освітньо-наукова програма розробляється відповідно до стандартів вищої освіти (за наявності).

3.8. Обсяг освітньо-наукової програми становить 30-60 кредитів ЄКТС (освітня компонента), з нормативним терміном навчання чотири роки; наукова компонента освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження та оформлення його результатів у вигляді дисертації відповідно до законодавства.

3.9. Пропозиції щодо запровадження нової освітньо-наукової програми із визначенням її ідеї, оцінки можливостей / доцільності, потенціалу реалізації, подаються ініціаторами, за погодженням із першим заступником директора з наукової роботи, на розгляд Вченої ради Інституту. Започаткуванню нової освітньо-наукової програми передують проведення ініціаторами її відкриття порівняльного аналізу освітньо-наукових програм аналогічних спрямувань, що

діють у провідних зарубіжних і вітчизняних закладах вищої освіти, їх тривалості, переліку навчальних дисциплін, рівня викладання тощо.

4. ФОРМУВАННЯ ПРОЕКТНОЇ ГРУПИ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

4.1. Проектні групи формують окремо за кожною освітньо-науковою програмою на період її розроблення, моніторингу, перегляду, реалізації, проведення процедур зовнішнього оцінювання (акредитації), самооцінювання або інших необхідних процедур.

4.2. Проектна група повинна складатися з наукових працівників, які працюють в Інституті за основним місцем роботи та мають кваліфікацію відповідно до спеціальності і не входять (входили) до жодної проектної групи іншого закладу вищої освіти (наукової установи). Одна й та сама особа може бути членом декількох проектних груп у межах однієї спеціальності Інституту.

4.3. Очолює проектну групу її керівник – гарант освітньо-наукової програми – науковий працівник, який має науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною або спорідненою до освітньо-наукової програми спеціальністю, стаж наукової та/або науково-педагогічної роботи не менше 10 років.

4.4. Керівником проектної групи (гарантом) може бути виключно штатний науковий працівник Інституту, який може керувати лише однією освітньо-науковою програмою.

4.5. Кандидатури керівника (гаранта) та членів проектної групи освітньо-наукової програми обговорюються на засіданні випускового відділу (групи забезпечення спеціальностей), ухвалюються їх рішенням. Якщо за освітньо-науковою програмою випусковим є не один відділ, то кандидатури керівника (гаранта) та членів проектної групи обговорюються на спільному засіданні випускових відділів (груп забезпечення спеціальностей), ухвалюються протоколом спільного засідання.

4.6. Призначення керівника проектної групи (гаранта) освітньо-наукової програми та склад проектної групи погоджують і затверджують на засіданні Вченої ради Інституту та вводиться в дію наказом директора Інституту.

4.7. Зміни у складі проектної групи та призначення нового гаранта здійснюється на підставі рішення груп забезпечення спеціальностей, Вченої ради та вводяться в дію наказом директора.

4.8. Додаткові вимоги до складу проектної групи на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти: не менше трьох осіб, що мають науковий ступінь вчене звання за спеціальністю освітньо-наукової програми, з них не менше двох докторів наук.

5. ФУНКЦІЇ, ПРАВА, ОBOB'ЯЗКИ ПРОЕКТНОЇ ГРУПИ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

5.1. Члени проектної групи освітньо-наукової програми виконують такі функції:

- розроблення, провадження, супроводження (моніторинг, оцінювання, періодичний перегляд та оновлення) освітньо-наукової програми;
- формування профілів освітньо-наукової програми;
- забезпечення відповідності змісту освітньо-наукової програми стандарту вищої освіти (за наявності);
- забезпечення своєчасного рецензування освітньо-наукової програми;
- участь у розробленні навчальних планів та інших документів, необхідних для відкриття та акредитації освітньо-наукової програми;
- супроводження реалізації освітньо-наукової програми, зокрема внесення змін з урахуванням пропозицій роботодавців, здобувачів вищої освіти, випускників Інституту, національних та/або міжнародних громадських організацій тощо;
- координацію роботи з розроблення методичного забезпечення освітніх компонент (навчальних дисциплін);
- участь у проведенні самоаналізу освітньо-наукової програми з урахуванням пропозицій стейкхолдерів (роботодавців, громадських організацій, здобувачів вищої освіти та інших учасників навчального процесу тощо);
- представлення освітньо-наукової програми в освітньому та професійному просторі;
- участь у моніторингу якості фахової підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю; участь у процедурах підготовки та проведення атестації здобувачів вищої освіти відповідної освітньо-наукової програми, зокрема шляхом персональної участі в екзаменаційних комісіях тощо;
- постійний аналіз дотримання вимог щодо кадрового, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення реалізації освітньо-наукової програми згідно з чинними Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності;
- внесення пропозицій на розгляд Вченої ради Інституту щодо затвердження або оновлення освітньо-наукової програми й навчального плану підготовки здобувачів;
- супроводження процедури зовнішнього оцінювання освітньо-наукових програм (акредитації), яка здійснюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або вітчизняними та міжнародними незалежними установами.

Діяльність проектних груп з розроблення, впровадження та реалізації освітньо-наукових програм, їх внутрішнього та зовнішнього оцінювання координує перший заступник директора з наукової роботи.

5.2.OBOB'язки і права керівника (гаранта) та членів проектних груп освітньо-наукових програм.

Керівник проектної групи (гарант) освітньо-наукової програми

організаційно підпорядковується:

- першому заступнику директора з наукової роботи;
- завідувачу випускового відділу (керівнику групи забезпечення спеціальності), що забезпечує підготовку здобувачів за освітньо-науковою програмою;

Він зобов'язаний:

- керуватися законодавством України, постановами Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства освіти і науки України та Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, рішеннями Вченої ради Інституту, іншими нормативно-правовими актами;

- брати участь та здійснювати безпосереднє керівництво роботою проектної групи із розроблення, упровадження, реалізації освітньо-наукової програми відповідної спеціальності з функціями проектної групи (п. 5.1);

- дотримуватися вимог і відповідності стандарту вищої освіти при розробленні та реалізації освітньо-наукової програми відповідної спеціальності; у разі відсутності стандарту – Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, а також рекомендацій цього Положення;

- організувати та брати участь у розробленні документального забезпечення впровадження та удосконалення освітньо-наукової програми, зокрема: керувати підготовкою навчального плану та інших документів, необхідних для відкриття та акредитації освітньо-наукової програми;

- координувати роботу з розроблення методичного забезпечення освітніх компонент;

- організувати та брати участь у проведенні самоаналізу освітньо-наукової програми з урахуванням пропозицій стейкхолдерів (роботодавців, громадських організацій, здобувачів вищої освіти та інших учасників навчального процесу тощо):

- представляти освітньо-наукову програму в освітньому та професійному просторі;

- здійснювати контроль за якістю освітньо-наукової програми;

- своєчасно надавати до сектору підготовки наукових кадрів для розміщення на офіційному веб-сайті Інституту: освітньо-наукову програму та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за відповідною освітньо-науковою програмою;

Він має право:

- ініціювати внесення змін до освітньо-наукової програми;

- вносити пропозиції щодо персонального складу проектної групи;

- ініціювати внесення змін у склад проектної групи перед Вченою радою

Інституту;

- покладати виконання своїх обов'язків на одного із членів проектної групи у разі неможливості тимчасового виконання. Відповідне рішення погоджується із завідувачем випускового відділу (керівником групи забезпечення спеціальності), першим заступником директора з наукової роботи;

- розподіляти обов'язки між членами проектної групи;

- контролювати роботу членів проектної групи;

- делегувати частину своїх повноважень членам проектної групи;
- брати участь у засіданнях випускових відділів (груп забезпечення спеціальностей), що здійснюють підготовку здобувачів за відповідною освітньо-науковою програмою, при розгляді питань, дотичних до виконання його обов'язків;
- бути членом екзаменаційної комісії з атестації здобувачів вищої освіти, які навчаються за відповідною освітньо-науковою програмою спеціальності;
- вносити обґрунтовані пропозиції щодо покращення кадрового, інформаційного, матеріально-технічного та навчально-методичного забезпечення освітньо-наукової програми;
- інші права, що не суперечать нормативно-правовим актам.

5.3. Члени проектної групи організаційно підпорядковуються керівнику проектної групи і у своїй роботі та зобов'язані:

- керуватися законодавством України, постановами Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства освіти і науки України та Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, рішеннями Вченої ради Інституту, іншими нормативно-правовими актами;
- виконувати роботу згідно з функціями, що покладені на членів проектних груп (п. 5.1);
- виконувати письмові та усні розпорядження керівника проектної групи. мають право:
 - вносити пропозиції керівнику проектної групи щодо персонального складу та розподілу обов'язків між членами проектної групи;
 - вносити пропозиції щодо покращення кадрового, інформаційного, матеріально-технічного та навчально-методичного забезпечення освітньо-наукової програми;
 - реалізувати інші права, що не суперечать нормативно-правовим актам.

5.4. Відповідальність керівника проектної групи (гаранта) та членів проектної групи освітньо-наукової програми.

Керівник проектної групи (гарант) освітньо-наукової програми несе персональну відповідальність за роботу проектної групи в рамках покладених на неї функцій та згідно з цим Положенням.

Члени проектної групи несуть відповідальність згідно з обов'язками, покладеними на них керівником проектної групи освітньо-наукової програми.

Рішення Вченої ради Інституту про затвердження освітньо-наукової програми є підставою для розроблення й затвердження навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти за цією програмою.

6. ЗМІСТ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

6.1. Зміст освітньо-наукової програми повинен:

- відповідати предметній області визначеної для неї спеціальності;
- мати чітку структуру: освітні компоненти, включені до освітньо-

наукової програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та разом дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання;

- передбачати набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям;

- враховувати вимоги відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

6.2. Освітньо-наукова програма оформлюється за встановленою формою (додаток 1), відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 28.04.2017 № 1/9-239, Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених Наказом МОН України від 01.06.2016 № 6 та має такі **складові**:

Титульний аркуш;

Лист погодження освітньо-наукової програми;

Передмова;

1. Профіль освітньо-наукової програми;

2. Перелік компонентів освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність;

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми.

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньо-наукової програми. освіти.

6. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої.

Перелік нормативних документів, на яких базується освітньо-наукова програма.

7. Пояснювальна записка. Таблиця 1. Матриця відповідності компетентностей дескрипторам НРК.

Титульний аркуш освітньо-наукової програми містить таку інформацію:

- повну назву освітньо-наукової програми;

- шифр і найменування галузі знань і спеціальності, які вказують відповідно до переліку галузей знань і спеціальностей за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 266 (зі змінами, внесеними згідно з Наказом МОН від 12.04.2016 № 419);

- рівень вищої освіти (третій, освітньо-науковий);

- назву кваліфікації.

У листі-погодженні освітньо-наукової програми наводять номер та дату протоколу засідання груп забезпечення спеціальностей, на якому розглянуто програму; її розробників, зазначивши науковий ступінь, вчене звання; осіб, з якими узгоджено освітньо-наукову програму: перший заступник директора з наукової роботи, завідувач сектору підготовки кадрів.

У передмові наводять загальну інформацію про освітньо-наукову програму, передумови її розроблення/перегляду, інформацію про членів проектної групи, стейкхолдерів (за наявності).

6.3. *Профіль освітньо-наукової програми* – короткий опис програми, у якому зазначені предметна область, орієнтація, основний фокус програми,

особливості, які відрізняють її від інших програм. Профіль програми розробляється відповідно до стандартів вищої освіти (за наявності) та має таку структуру:

- загальна інформація;
- мета освітньо-наукової програми;
- характеристика освітньо-наукової програми;
- придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання;
- викладання та оцінювання;
- програмні компетентності;
- програмні результати навчання;
- ресурсне забезпечення реалізації освітньо-наукової програми;
- академічна мобільність.

6.3.1. **Загальна інформація** містить такі відомості:

- Повна назва закладу наукової установи. Зазначається офіційна назва наукової установи, що забезпечує підготовку здобувачів вищої освіти за освітньо- науковою програмою.

- Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу. Зазначається ступінь вищої освіти, що присуджується за результатами успішного завершення освітньо-наукової програми. Назва освітньої кваліфікації формується з назви ступеня вищої освіти та спеціальності. Ступінь вищої освіти визначається згідно зі статтею 5 Закону України «Про вищу освіту» – доктор філософії.

- Офіційна назва освітньо-наукової програми зазначається без скорочень та відповідає назві спеціальності.

- Тип диплому та обсяг освітньо-наукової програми. У разі, якщо освітньо- наукова програма реалізується тільки Інститутом, то зазначається «тип диплому «одиничний». У разі реалізації освітньо-наукової програми спільно із закладами вищої освіти-партнерами, зазначається «тип диплома «подвійний/спільний».

- Обсяг програми визначається в кредитах ЄКТС із зазначенням терміну навчання. Обсяг освітньо-наукової програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

- Наявність акредитації. Наводяться відомості про акредитацію освітньо-наукової програми, у т. ч. іноземну чи міжнародну, із зазначенням назви організації, яка надала акредитацію цій освітньо-науковій програмі, країни, де ця організація розташована та періоду акредитації (сертифікат про акредитацію: серія, номер, дата, термін дії).

- Цикл/рівень. Необхідно зазначити цикли/рівні вищої освіти відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та в трьох рамках кваліфікації: Національній рамці кваліфікацій України (НРК України), Європейській рамці

кваліфікацій для навчання впродовж життя (EQF-LLL) та Рамці кваліфікацій Європейського простору вищої освіти (QF-EHEA). Зокрема:

третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти:

- НРК України – 9 рівень;
- QF for EHEA – третій цикл;
- EQF-LLL – 8 рівень.

- Передумови. Визначаються вимоги щодо рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньо-науковою програмою. За необхідності наводять умови, що обмежують перехід на цю освітньо-наукову програму.

- Мова(и) викладання. Зазначається мова(и), якою реалізується освітньо-наукова програма.

- Термін дії освітньо-наукової програми. Вказується термін дії освітньо-наукової програми до її наступного планового оновлення, що не може перевищувати період акредитації. Якщо освітньо-наукової програма запроваджується вперше, зазначається термін повного циклу навчання здобувачів вищої освіти.

- Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-наукової програми. Необхідно вказати місцезнаходження опису освітньо-наукової програми на офіційному веб-сайті Інституту.

6.3.2. Мета освітньо-наукової програми. При визначенні мети необхідно орієнтуватися на формування у здобувачів вищої освіти певного набору компетентностей із дотриманням вимог НРК України відповідно до рівня освітньо-наукової програми та стандартів вищої освіти спеціальності (за наявності).

6.3.3. Характеристика освітньо-наукової програми включає:

- Предметна область. Зазначається галузь знань, спеціальність. Якщо освітньо-наукова програма є мульти- чи міждисциплінарною, то вказується перелік її основних компонент, а також орієнтований обсяг кожної компоненти у відсотках від загального обсягу програми.

- Орієнтація освітньо-наукової програми.

- Основний фокус освітньо-наукової програми. Зазначається, що освітньо-наукова програма є загальною чи спеціальною в галузі / предметній області/спеціальності, наводяться ключові слова.

- Особливості освітньо-наукової програми, що відрізняє її від інших подібних програм.

6.3.4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання. Наведено види діяльності, назви професійних робіт і посад (згідно з чинною редакцією Національного класифікатора професій), можливості професійної сертифікації (за наявності), які може виконувати здобувач після успішного завершення освітньо-наукової програми. Описуються можливості продовження навчання на наступному рівні вищої освіти.

6.3.5. Викладання та оцінювання. Наводяться відомості про основні форми, методи навчання, систему оцінювання результатів навчання здобувачів.

- Викладання та навчання. Надається короткий опис основних підходів до

викладання та навчання, форми освітнього процесу, методи навчання, види навчальних занять.

- Оцінювання. Передбачений короткий опис основних методів оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів, що використовуються в освітньо- науковій програмі та наукової складової програми.

6.3.6. Програмні компетентності поділяються на інтегральні, загальні та фахові (спеціальні, предметні) та формуються з урахуванням Національної рамки кваліфікацій.

- Інтегральна компетентність має відповідати компетентності, визначеній у відповідному стандарті вищої освіти. Формуються шляхом конкретизації інтегральної компетентності відповідного стандарту вищої освіти (за наявності) в контексті особливостей освітньо-наукової програми.

- Загальні компетентності (ЗК) – універсальні компетентності, серед яких виділяються: компетентності, визначені стандартом вищої освіти спеціальності (за наявності), компетентності, визначені Інститутом. Під час заповнення цього пункту рекомендовано використовувати інформацію із загального переліку компетентностей відповідно до проекту стандарту вищої освіти.

- Фахові (спеціальні, предметні) компетентності (ФК) – компетентності, серед яких виділяються: компетентності, визначені стандартом вищої освіти спеціальності (за наявності), компетентності визначені Інститутом. Фахові компетентності формулюють з урахуванням категорій компетентностей: знання, уміння, комунікація, автономія і відповідальність. При їх формулюванні рекомендовано звертатися до переліку компетентностей проекту TUNING.

6.3.7. Програмні результати навчання. Необхідно висвітлити сукупність знань, умінь та навичок, способу мислення, поглядів, цінностей, інших особистісних якостей, яких повинен набути здобувач під час навчання за освітньо-науковою програмою. Вони повинні бути: конкретними (забезпечувати достатню деталізацію, написані зрозумілою мовою); об'єктивними (сформульованими нейтрально, уникаючи суб'єктивності і неоднозначності); досяжними (реалістичними з точки зору часу та ресурсів, необхідних для їх досягнення); корисними (повинні сприйматися як такі, що відповідають рівню вищої освіти та вимогам/очікуванням громадянського суспільства); відповідними (відповідати кваліфікаційним вимогам); мати характер стандартів (визначати стандартні вимоги, які повинен досягнути здобувач). При формулюванні програмних результатів навчання рекомендовано враховувати міжнародні зразки їх формулювання, наприклад, розроблені у проекті TUNING. Додаткові програмні результати навчання мають бути визначені Інститутом. Рекомендована кількість 15-20 програмних результатів навчання, що корелюють із програмними компетентностями.

При розробленні освітньо-наукової програми, рекомендовано здійснювати співвіднесення визначених результатів навчання та додатково сформульованих компетентностей. При цьому доцільно брати за основу методику, представлену в Методичних рекомендаціях щодо розроблення стандартів вищої освіти.

Для забезпечення системності та ідентичності під час опису результатів навчання рекомендовано використовувати одну з визнаних класифікацій, запропоновану в Методичних рекомендаціях щодо розроблення стандартів вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

6.3.8. Ресурсне забезпечення реалізації освітньо-наукової програми складається з таких відомостей:

- Кадрове забезпечення. Наводиться інформація про рівень кваліфікації викладачів, залучених до реалізації освітньо-наукової програми.

- Матеріально-технічне забезпечення. Передбачає короткий опис використання в навчальному процесі матеріальної бази й технічних ресурсів, необхідних для реалізації освітньо-наукової програми, та їх відповідність Ліцензійним умовам.

- Інформаційне та навчально-методичне забезпечення. Зазначається коротка характеристика бібліотечного фонду Інституту, базової літератури та періодичних наукових видань, що будуть використовувати під час підготовки здобувачів за освітньо-науковою програмою.

6.3.9. Академічна мобільність. Наводяться відомості про:

- національну кредитну мобільність, яка передбачає академічну мобільність, що реалізується здобувачами вищої освіти за освітньо-науковою програмою у закладах вищої освіти (наукових установах)-партнерах у межах України;

- міжнародну кредитну мобільність, що реалізується за освітньо-науковою програмою;

- навчання іноземних здобувачів вищої освіти.

6.4. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність.

6.4.1 Перелік компонент освітньо-наукової програми. Зазначається перелік компонент освітньо-наукової програми (обов'язкові та вибіркові), їх обсяги (кількість кредитів) та форма підсумкового контролю.

До компонент освітньо-наукової програми входять:

- навчальні дисципліни;
- практики (за наявності).

При плануванні обов'язкових і вибіркових компонент освітньо-наукової програми слід урахувати, що обсяг вибіркових компонент становить не менш як 25 % загальної кількості кредитів ЄКТС.

6.4.2. Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми передбачає короткий опис логічної послідовності вивчення компонент програми (рекомендовано відображати як блок-схему).

6.5. Форма атестації здобувачів вищої освіти. Зазначаються відомості про форми атестації, вимоги до дисертаційної роботи, вимоги до публічного захисту.

6.6. Матриця відповідності програмних компетентностей

компонентам освітньо-наукової програми має вигляд двовимірної таблиці, що містить відповідність програмних компетентностей (загальних і фахових), визначених за освітньо-науковою програмою, її компонентам.

6.7. **Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньо-наукової програми** має вигляд двовимірної таблиці, що містить забезпеченість програмних результатів навчання компонентами освітньої програми.

6.8. **Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти»** включають посилання на нормативні документи Інституту, які регулюють принципи та процедури забезпечення якості освіти, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм, щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників, наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом, публічність інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації, запобігання та виявлення академічного плагіату.

Наводиться перелік нормативних документів, на яких базується освітньо-наукова програма.

6.9. **Пояснювальна записка**, в якій наводиться матриця відповідності компетентностей дескрипторам НРК.

7. ЗАТВЕРДЖЕННЯ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

7.1. Усі освітньо-наукові програми мають єдиний порядок затвердження, що включає їх послідовний розгляд:

- проектною групою, позитивне рішення якої є підставою для передачі матеріалів на розгляд випускового відділу (групи забезпечення спеціальності).

- випусковим відділом (групою забезпечення спеціальності), що планує відкриття та провадження освітньо-наукових програм. Позитивне рішення груп забезпечення спеціальностей є підставою для передачі матеріалів на засідання Вченої ради Інституту.

- Вченою радою Інституту. Освітньо-наукові програми набувають чинності та вводяться в дію наказом директора Інституту.

7.2. Рішення Вченої ради Інституту про затвердження освітньо-наукової програми є підставою для розроблення навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти за цією програмою.

7.3. Навчальний план містить відомості про галузь знань, спеціальність, освітньо-науковий рівень, кваліфікацію, нормативний термін навчання, графік освітнього процесу, розділи теоретичної, практичної підготовки, блок обов'язкових та вибіркових навчальних дисциплін, дані про форми підсумкового контролю, загальний бюджет навчального часу за весь нормативний термін навчання та його поділ на аудиторний та відведений на самостійну роботу, поділ бюджету аудиторного навчального часу за окремими

формами занять з кожної навчальної дисципліни та за весь термін навчання. Навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти затверджується рішенням Вченої ради Інституту та вводиться в дію наказом директора. Підпис директора скріплюється печаткою Інституту.

7.4. Затвержені та належним чином оформлені освітньо-наукові програми (разом із зовнішніми рецензіями), навчальні плани передаються у сектор підготовки наукових кадрів. Копія затвердженої освітньо-наукової програми, навчального плану, зовнішні рецензії, а також витяги з протоколів відповідних засідань групи забезпечення спеціальностей, Вченої ради Інституту зберігаються в керівника (гаранта) освітньо-наукової програми.

7.5. Оприлюднення освітньо-наукових програм і навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом їх розміщення на офіційному веб-сайті Інституту.

8. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

8.1. Розроблення системи оцінювання якості освітньо-наукової програми з метою її удосконалення.

Відповідальність за якість освітньо-наукової програми несуть проектна група, а також група забезпечення спеціальності, які її реалізують. З метою контролю за якістю освітньо-наукової програми та їх вдосконалення проводять оцінювання та визнання якості ОНП: зовнішні, внутрішні й непрямі.

8.2. Основними процедурами зовнішнього оцінювання та визнання якості ОНП є:

- акредитація освітньо-наукових програм (ОНП може не мати акредитації. Інститут має право на виготовлення та видачу власних документів про вищу освіту у порядку та за зразком, що визначені Вченою радою Інституту (п. 6 ст. 7 ЗУ «Про вищу освіту»);

- сертифікація освітньо-наукових програм – процедура встановлення відповідності якісних характеристик освітніх програм певним стандартам якості організації, що сертифікує ОНП;

- міжнародна експертиза освітньо-наукових програм – процедура оцінювання якості ОНП визнаними та авторитетними міжнародними експертами в тій науково-освітній галузі, в якій реалізується така ОНП. Для оцінювання підготовки здобувачів і набуття компетентностей (результатів навчання) за кожною ОНП проводяться опитування (анкетування, інтерв'ювання) роботодавців випускників.

8.3. Основними процедурами внутрішнього оцінювання якості ОНП є самообстеження освітньо-наукової програми, яке може проводитися як в рамках процедур зовнішнього оцінювання якості (акредитації будь-якого виду, міжнародної експертизи), так і з ініціативи гаранта ОНП з метою планових процедур контролю якості.

Залежно від цілей проведення самообстеження визначають процедури та

терміни його проведення. За рішенням першого заступника директора з наукової роботи для проведення самообстеження ОНП і підготовки звіту призначається комісія (у складі 3–5 осіб з числа викладачів групи забезпечення спеціальності, що реалізує ОНП).

Багато залучення до проведення самообстеження ОНП представників ключових роботодавців, здобувачів вищої освіти, випускників. Самообстеження проектна група може проводити за рішенням гаранта освітньої програми.

Результати проведеного самообстеження оформлюють у формі звіту про результати самообстеження. Звіт про результати самообстеження ОНП готують члени комісії з самообстеження та узгоджують із усіма залученими до цієї процедури учасниками. Звіт має містити висновки про якість ОНП і пропозиції щодо її вдосконалення, включаючи, за необхідності, пропозиції щодо внесення змін до ОНП, модернізації ОНП та/або прийняттю інших управлінських рішень.

Звіт про результати самообстеження затверджують на засіданні груп забезпечення спеціальностей. Внесення в ОНП змін, затверджують на засіданні Вченої ради Інституту на підставі рекомендацій, наданих гарантом освітньо-наукової програми.

8.4. Внутрішній аудит освітньо-наукової програми – це процедури перевірки якості різних елементів документального забезпечення освітньо-наукових програм. Проводиться сектором підготовки наукових кадрів. Предметами внутрішнього аудиту можуть бути готовність освітньо-наукової програми до процедур зовнішнього оцінювання; якість різних документів у рамках ОНП (наприклад, програм навчальних дисциплін, робочих навчальних планів та індивідуальних навчальних планів тощо); наявність і повнота необхідної документації в рамках ОНП та ін.

8.5. Адміністративні перевірки – процедури перевірки якості здійснення основних робочих процесів у рамках реалізації ОНП з метою встановлення їх відповідності існуючим вимогам і нормам. Наприклад, предметом адміністративної перевірки можуть бути діяльність керівника групи забезпечення спеціальності відповідальної за ОНП, діяльність проектної групи ОНП, реалізація окремих освітніх елементів (навчальних дисциплін, практик тощо) у рамках ОНП, взаємодія окремих викладачів програми зі здобувачами вищої освіти, діяльність гаранта ОНП та ін. Перевірки можуть проводитися в межах компетенції першим заступником директора з наукової роботи, сектором підготовки наукових кадрів, гарантом ОНП.

8.6. Непрямими формами оцінювання та визнання якості ОНП є різні процедури і форми оцінювання якості підготовки здобувачів вищої освіти за ОНП. До них належать результати складання заліків, іспитів за різними компонентами ОНП, участь у наукових конкурсах, конференціях, отримання професійних премій здобувачами вищої освіти та випускниками ОНП, дослідження кар'єрних траєкторій і працевлаштування випускників та ін.

9. УПРАВЛІННЯ ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Управління освітньо-науковою програмою здійснюється на академічному та адміністративному рівнях.

9.1. Адміністративне управління освітньо-науковою програмою здійснюють випусковий відділ (група забезпечення спеціальностей), сектор підготовки наукових кадрів. У разі, якщо ОНП реалізується більш ніж одним випусковим відділом, адміністративне управління закріплюється за одним із них. До функцій адміністративного управління ОНП належать:

- організація та управління матеріально-технічним та інфраструктурним забезпеченням ОНП;
- інформаційне та навчально-методичне забезпечення ОНП в частині надання доступу до інформаційних, бібліотечних та інших загальних ресурсів Інституту;
- профорієнтаційна діяльність з потенційними вступниками ОНП;
- взаємодія з випускниками, роботодавцями, професіоналами тощо;
- рекомендації щодо складу екзаменаційних комісій;
- координація забезпечення якості освітньо-наукової програми, що реалізується в Інституту;
- організація проведення самообстеження освітньо-наукової програми;
- надання адміністративної допомоги в адмініструванні програми.

9.2. Академічне управління освітньо-науковою програмою. На рівні окремої освітньо-наукової програми академічне управління здійснює гарант освітньо-наукової програми. Завданнями академічного управління ОНП є:

- організація колегіального розроблення освітньо-наукової програми;
- контроль якості роботи викладачів програми;
- аналіз і впровадження кращого досвіду світової та вітчизняної вищої освіти в зміст і технологію реалізації ОНП;
- взаємодія з підрозділами Інституту з питань науково-дослідної роботи, провадження освітньої діяльності тощо;
- взаємодія з роботодавцями та випускниками ОНП для уточнення вимог до компетентностей випускника, оцінювання обраних технологій реалізації ОНП і якості підготовки випускників;
- підготовка освітньо-наукової програми до процедур оцінювання якості (включаючи акредитацію, сертифікацію, експертизу).

10. МОНІТОРИНГ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

10.1. Моніторинг реалізації освітньо-наукової програми проводиться з метою встановлення досяжності, реалістичності та адекватності призначених кредитів, визначених результатів навчання та розрахованого навчального навантаження, визначення якості вищої освіти, актуальності та відповідності визначеній меті, потребам здобувачів вищої освіти, а також підвищення їх конкурентоспроможності на ринку праці.

Моніторинг зазвичай здійснює проектна група. До нього можуть долучати експертів: викладачів, професіоналів-практиків, здобувачів вищої освіти. Суттєвим елементом для перевірки та перегляду призначення кредитів є зворотний зв'язок з зацікавленими сторонами.

10.2. Моніторинг освітньо-наукових програм передбачає аналіз та оцінювання таких складових:

- змісту й актуальності програми;
- потреб стейкхолдерів;
- очікувань, потреб і зацікавленості здобувачів вищої освіти щодо освітньо-наукових програм;
- відповідності навчального середовища здобувачів вищої освіти меті освітньо-наукових програм;
- очікувань та задоволеності роботодавців рівнем підготовки випускників.

10.3. Моніторинг проводиться шляхом дослідження об'єктів освітньої діяльності, встановлення показників і аналізу стану функціонування системи освіти з реалізації освітньо-наукових програм.

10.4. Моніторингове дослідження може проводитися в усній та письмовій формі. Під час моніторингового дослідження можуть використовуватися фронтальна, групова або індивідуальна робота учасників дослідження.

10.5. Методами моніторингового дослідження можуть бути:

- анкетування здобувачів вищої освіти;
- анкетування стейкхолдерів (потенційних роботодавців, випускників, викладачів тощо);
- взаємодія з роботодавцями, профільними громадськими організаціями, об'єднаннями;
- взаємодія з випускниками: моніторинг їх кар'єрного росту тощо;
- контроль за провадженням освітньої діяльності тощо.

10.6. Моніторинг проводиться в такі етапи:

- підготовка моніторингу (формулювання проблеми, що досліджуватиметься; визначення мети та завдань моніторингу; розрахунок і формування вибірки, оцінка її репрезентативності тощо).
- розроблення Програми моніторингу.
- проведення моніторингового дослідження.
- збір та оброблення результатів моніторингового дослідження.
- аналіз та інтерпретація результатів моніторингового дослідження.
- підготовка аналітичного звіту, заслуховування його на засіданні Вченої ради, оприлюднення результатів моніторингу.

Для формулювання висновку за результатами моніторингу освітньо-наукової програми використовують дворівневу шкалу: висока якість – освітня програма має високий рівень досягнення результатів; неналежна якість – освітня програма має серйозні недоліки.

10.7. Моніторинг реалізації освітньо-наукової програми та її

компонентів проводиться не рідше 1 разу за термін її дії.

11. ПОРЯДОК ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇЇ ЗАКРИТТЯ

Перегляд освітньо-наукової програми з метою її удосконалення здійснюють у формах оновлення або модернізації.

11.1. Діючи, затверджену, освітньо-наукову програму, за підсумками моніторингу її реалізації, переглядають щонайменше один раз у терміни її дії і не пізніше ніж за 1 семестр до її завершення.

11.2. Підставами для ініціювання пропозицій щодо внесення обов'язкових змін до затверджених освітньо-наукових програм є:

- затвердження стандартів вищої освіти за спеціальністю;
- внесення змін до стандартів вищої освіти за спеціальністю;
- запровадження нових форм навчання;
- зміна назви освітнього компоненту та/або його обсягу (у кредитах) та/або форми підсумкового контролю;
- інші зміни в нормативних документах, які регулюють питання змісту освіти за або спеціальністю.

11.3. Ініціювати пропозиції щодо внесення змін до затверджених освітньо-наукових програм можуть:

- директор Інституту, перший заступник директора з наукової роботи;
- керівник проектної групи (гарант) освітньо-наукової програми;
- Вчена рада Інституту;
- Рада молодих вчених Інституту;
- громадські організації стейкхолдерів – потенційних роботодавців.

11.4. Пропозиції щодо назви освітньо-наукової програми, освітньої кваліфікації, яка присвоюється за опанування обов'язкових освітніх компонентів, обсягу та тривалості, мети, орієнтації, працевлаштування випускників та подальшого навчання, вилучення однієї з форм атестації не можуть розглядатися як зміни до затвердженої освітньо-наукової програми. У разі необхідності внесення таких змін необхідно розробляти нову освітньо-наукову програму, яка проходить процедуру затверджується в порядку встановленим цим Положенням.

11.5. Внесення змін до освітньо-наукової програми здійснюється керівником проектної групи (гарантом) освітньо-наукової програми самостійно або за участі членів проектної групи освітньо-наукової програми.

11.6. Проект змін до освітньо-наукової програми розробляють як порівняльну таблицю (яка містить стару та нову редакцію кожної із пропозицій, що змінюється, а також обґрунтування кожної такої зміни) та пояснювальну записку (у якій обґрунтовано необхідність внесення змін до освітньо-наукової програми). Додатками до проекту слугують документи, які підтверджують наявність підстав щодо внесення змін.

11.7. Порядок розгляду пропозицій щодо внесення змін:

- розроблений керівником проектної групи (гарантом) освітньо-наукової програми проект змін до освітньо-наукової програми представляють на розгляд груп забезпечення спеціальностей, яка затверджує або відхиляє проект змін.

- погоджений на рівні груп забезпечення спеціальностей проект змін до освітньо-наукової програми подається першому заступнику директора з наукової роботи, у сектор підготовки наукових кадрів для його попередньої експертизи, встановлення відповідності поданих пропозицій у п. 11.2 цього Положення.

11.8. Нова редакція освітньо-наукової програми оформлюється відповідно до затвердженої форми та містить на титульній сторінці (у лівому верхньому куті: зі змінами, внесеними згідно з рішенням Вченої ради від__, протокол №_).

11.9. Оприлюднення нової редакції освітньо-наукової програми регламентується п. 7.5. цього Положення.

11.10. Модернізація ОНП має на меті більш значну зміну в її змісті та умовах реалізації, ніж у разі планового оновлення. Модернізацію ОНП можна проводити:

11.10.1. з ініціативи адміністрації Інституту / сектору підготовки наукових кадрів, в разі незадовільних висновків про її якість під час самообстеження або аналізу динаміки набору здобувачів вищої освіти;

11.10.2. з ініціативи гаранта освітньо-наукової програми за відсутності набору вступників на ОНП;

11.10.3. за наявності висновків про недостатньо високу якість ОНП за результатами різних процедур оцінювання якості ОНП;

11.10.4. з ініціативи проектної групи з метою врахування змін, що відбулися в науковому професійному полі, в яких реалізується ОНП, а також змін ринку освітніх послуг або ринку праці. Бажано залучати до модернізації освітньо-наукових програм представників ключових роботодавців, зовнішніх стосовно даної ОНП експертів (як з академічної спільноти Інституту, так і незалежних). Модернізована освітньо-наукова програма разом з обґрунтуванням внесених до неї змін має пройти затвердження в порядку, визначеному цим Положенням. Повторне затвердження освітньо-наукових програм відбувається з ініціативи проектної групи або випускового відділу (групи забезпечення спеціальності, що реалізує таку ОНП), в разі її значного оновлення. Значним вважають оновлення ОНП (складу дисциплін, практик і їх обсягу в кредитах ЄКТС) більш ніж на 50 %.

11.11. Закриття освітньо-наукової програми здійснюється за таких умов:

– з ініціативи адміністрації Інституту (за поданням приймальної комісії, Вченої ради Інституту), у разі відсутності набору здобувачів вищої освіти на навчання за освітньо-науковою програмою впродовж 3–4 років;

– з ініціативи адміністрації Інституту (за поданням сектору підготовки наукових кадрів), якщо в результаті будь-якої з процедур зовнішнього або внутрішнього оцінювання визнано низьку якість освіти за цією освітньо-

науковою програмою;

– у разі докорінного переформатування освітньо-наукової програми, зокрема шляхом об'єднання або роз'єднання наявних в Інституті освітньо-наукових програм. У цьому разі переформатована освітньо-наукова програма розробляється і проходить затвердження як нова, а за тими освітньо-науковими програмами, що реалізувалися до переформатування, припиняється набір здобувачів вищої освіти на навчання. Після завершення навчання здобувачів вищої освіти на останньому році навчання освітньо-наукова програма вилучається з переліку освітньо- наукових програм, що реалізуються в Інституті.

**Додаток А
ЗРАЗОК**

**ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ОРДЕНА «ЗНАК ПОШАНИ» НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ
ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА ТА АГРОЛІСОМЕЛІОРАЦІЇ
ІМ. Г. М. ВИСОЦЬКОГО
(УкрНДІЛГА)**

вул. Пушкінська, 86, м. Харків, 61024.
E-mail: uriffm@uriffm.org.ua

Телефон +38 (057) 704-10-02
Факс +38 (057) 704-10-02

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор УкрНДІЛГА
д.с.-г.н., проф., чл.-кор. НАН і НААН
_____ В. П. Ткач
«__» _____ 20__ р.

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«назва»

Третього освітньо-наукового рівня вищої освіти

спеціальність:

галузь знань:

кваліфікація:

доктор філософії

Схвалено
Вченою радою УкрНДІЛГА,
протокол № __
від _____ 20__ р.

Харків – 20__

**ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ
«назва»**

Узгоджено:

Перший заступник директора з наукової роботи _____ ПІБ

Завідувач сектора підготовки наукових кадрів _____ ПІБ

Розглянуто та схвалено на засіданні групи забезпечення спеціальності 205 Лісове господарство (протокол № ____ від _____)

Керівник групи забезпечення спеціальності 205 Лісове господарство _____ ПІБ

РОЗРОБНИКИ:

Керівник проектної групи (гарант освітньо-наукової програми)

_____ ПІБ

Члени проектної групи:

_____ ПІБ

_____ ПІБ

_____ ПІБ

_____ ПІБ

ПЕРЕДМОВА

Розроблено проектною групою у складі:

Керівник

проектної групи:

Члени проектної

групи:

1. ...

2. ...

3. ...

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1.

2.

3.

1. Профіль освітньо-наукової програми зі спеціальності № «Назва»

1. Загальна інформація	
Повна назва установи	
Ступінь вищої освіти та назва освітньої кваліфікації мовою оригіналу	
Офіційна назва освітньо-наукової програми	
Тип диплому та обсяг освітньо-наукової програми	
Наявність акредитації	
Цикл/рівень	
Передумови	
Мова(и) викладання	
Термін дії освітньо-наукової програми	
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-наукової програми	
2. Мета освітньо-наукової програми	
3. Характеристика освітньо-наукової програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність)	
Орієнтація освітньо-наукової програми	
Основний фокус освітньо-наукової програми	
Особливості програми	
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальше навчання	
Придатність до працевлаштування	
Подальше навчання	
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	
Оцінювання	
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	
Загальні компетентності (ЗК)	
Фахові (спеціальні, предметні) компетентності спеціальності (ФК)	
7. Програмні результати навчання	
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	
Матеріально-технічне забезпечення	
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	
Міжнародна кредитна мобільність	
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент освітньо-наукової програми

Код н/д	Компоненти освітньо-наукової програми (навчальні дисципліни, практики)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти освітньо-наукової програми			
OK 1			
OK 2			
OK 3			
...			
Загальний обсяг обов'язкових компонент:			
Вибіркові компоненти освітньо-наукової програми *			
ВБ 1			
...			
Здобувач обирає навчальні дисципліни загальним обсягом не менш 25% від загального обсягу освітньо-наукової програми з банку вибіркових дисциплін, затвердженого в Інституті			
Загальний обсяг вибіркових компонент:			
Компонент практичної підготовки			
	Практика		
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ			

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК n	ВК 1	ВК 2	ВК 3	ВК n
ЗК1			+	+			+	+
ЗК2	+			+	+			+
ЗК3	+	+			+	+		
...								
СК 01	+		+		+		+	
СК 02	+	+		+	+	+		+
СК 03	+	+		+	+	+		+

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньо-наукової програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК n	ВК 1	ВК 2	ВК 3	ВК n
РН 01			+	+			+	+
РН 02	+			+	+			+
РН 03	+	+			+	+		
РН 04								
РН 05	+		+		+		+	
РН 06	+	+		+	+	+		+
РН n	+	+		+	+	+		+

6. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Принципи та процедури забезпечення якості освіти	
Моніторинг та періодичний перегляд освітньо-наукових програм	
Щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти	
Підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних і наукових працівників	
Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу	
Наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом	
Публічність інформації про освітньо-наукові програми, ступені вищої освіти та кваліфікації	
Запобігання та виявлення академічного плагіату	

Перелік нормативних документів, на яких базується освітньо-наукова програма

А. Офіційні документи.

Б. Документи, що регламентують підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії наук в Українському ордену «Знак Пошани» науково-дослідному інституті лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г. М. Висоцького.

В. Корисні посилання.

7. Пояснювальна записка

Обов'язковими складниками пояснювальної записки є матриця відповідності (табл. 1).

Таблиця 1. Матриця відповідності компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей (результатів навчання) за НРК	Знання*	Уміння/ навички*	Комунікація*	Відповідальність та автономія*
Загальні компетентності				
ЗК1	Зн1		К2	
ЗК2		Ум1		АВ3
ЗКп				АВ1
Спеціальні (фахові) компетентності				
ФК1				АВ2
ФК2	Зн1	Ум1		
ФКп			К2	

Примітка. *Знання (Зн): **Зн1** Концептуальні та методологічні знання в галузі чи намежі галузей знань або професійної діяльності.

*Уміння/навички (Ум): **Ум1** Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики;

Ум2 Започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовнонаукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності;

Ум3 Критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей.

*Комунікація (К): **К1** Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому;

К2 Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях.

*Відповідальність та автономія (АВ): **АВ1** Демонстрація значної авторитетності, інноваційність високий ступінь самостійності академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності;

АВ2 Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.